

«Психологічні особливості внутрішніх і зовнішніх ресурсів військовослужбовців з проявами ПТСР»

Грак Ю.С.

Студентка 2 курсу

Спеціальності 053

«Психологія»

Науковий керівник: Шпортун О.М. - доктор психологічних наук, професор

Об'єкт дослідження – психологічна реабілітація військовослужбовців, які мають прояви ПТСР

Предмет дослідження – психологічні особливості відновлення зовнішніх та внутрішніх процесів у ветеранів, які мають прояви ПТСР за допомогою сучасних психотехнологій

Мета дослідження – розвинути можливості та потенціал до самовідновлення внутрішніх та зовнішніх ресурсів у ветеранів з проявами ПТСР.

Гіпотеза дослідження – прогнозуємо, що військовослужбовці, які мають прояви ПТСР будуть ефективно проходити процес психологічної реабілітації за допомогою психотехнологій з метою відновлення їх внутрішніх та зовнішніх ресурсів.

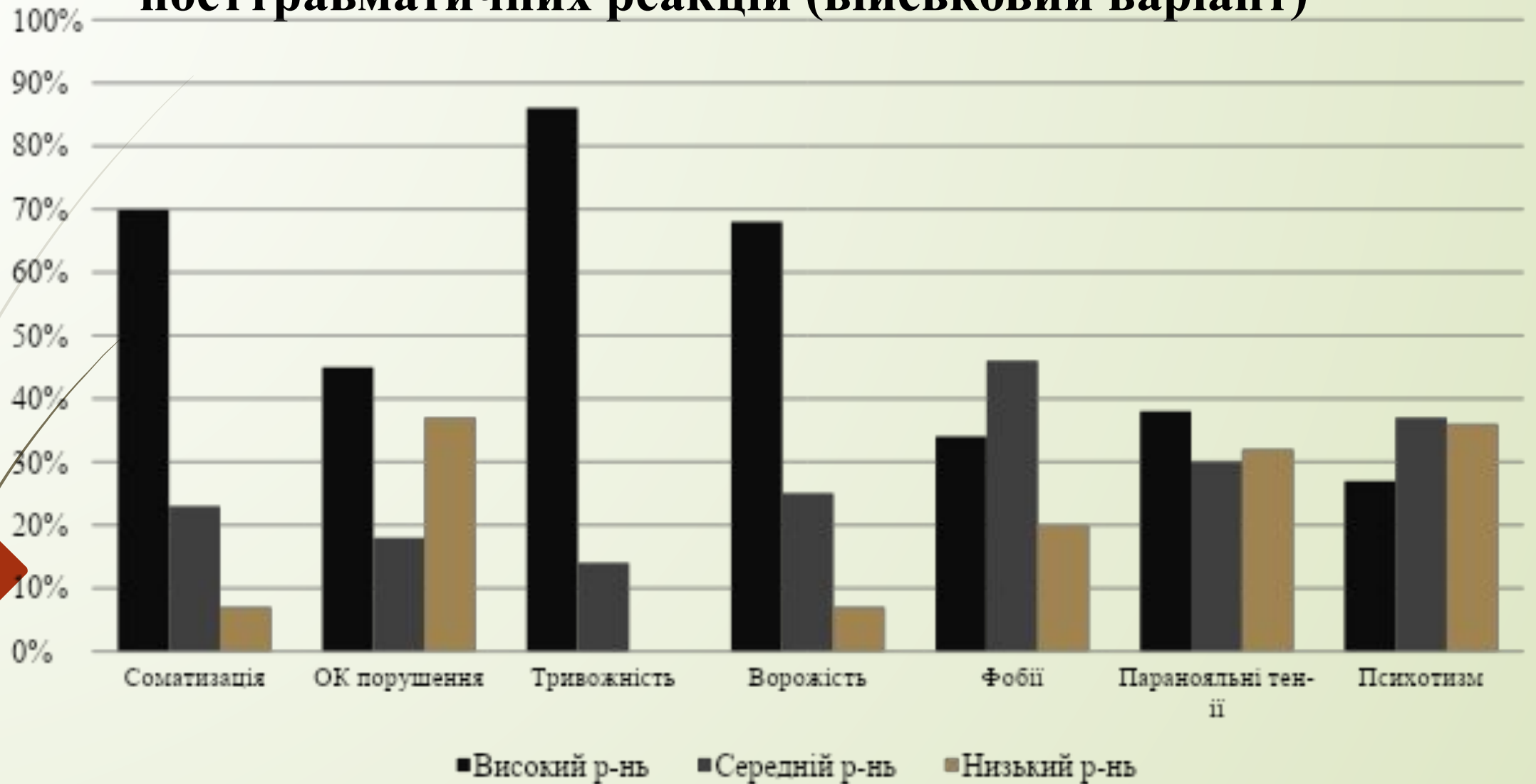
Завдання дослідження:

1. Визначити та обґрунтувати теоретичні засади особливостей психології посттравматичного стресового розладу у ветеранів;
2. Провести емпіричне дослідження особливостей протікання посттравматичного стресового розладу у ветеранів та локалізувати найбільш проблематичну симптоматику, що потребує корекційного та психотерапевтичного втручання;
3. розробити та перевірити ефективність інтегративного підходу до психореабілітації спрямованої на відновлення внутрішніх та зовнішніх ресурсів у ветеранів, що мають прояви ПТСР.

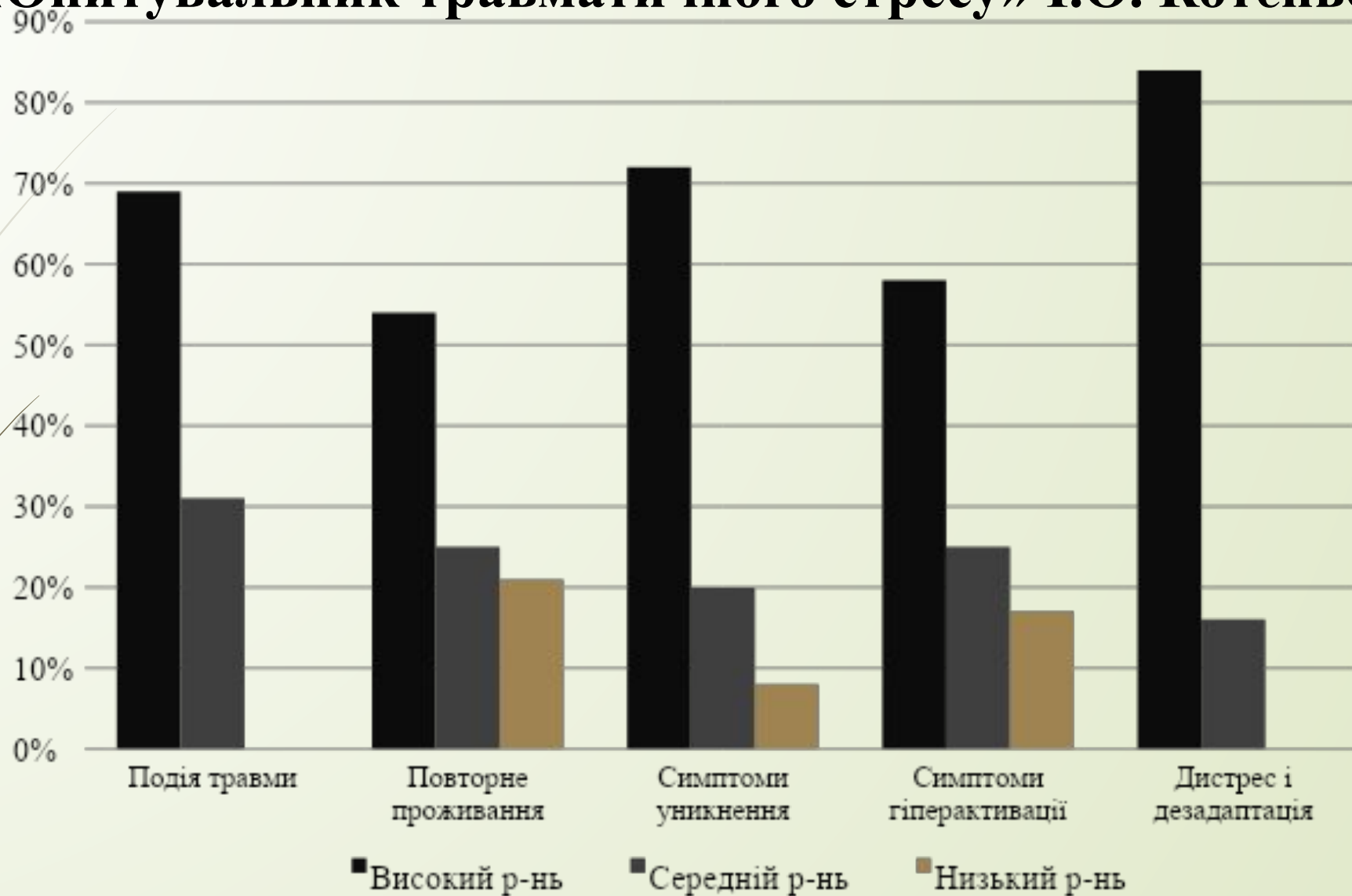
Методи дослідження:

- **Теоретичні** - аналіз, узагальнення, моделювання; метод опитування;
- **Математичної статистики** - описова статистика, кореляційний аналіз, математична обробка даних .
- **Методики дослідження:**
 - ✓ Міссісіпська шкала для оцінки посттравматичних реакцій (військовий варіант);
 - ➔ Опитувальник травматичного стресу І.О. Котєнєва;
 - ✓ Госпітальна шкала тривожності і депресії (HADS);
 - ✓ Методика визначення стресостійкості та соціальної адаптації.

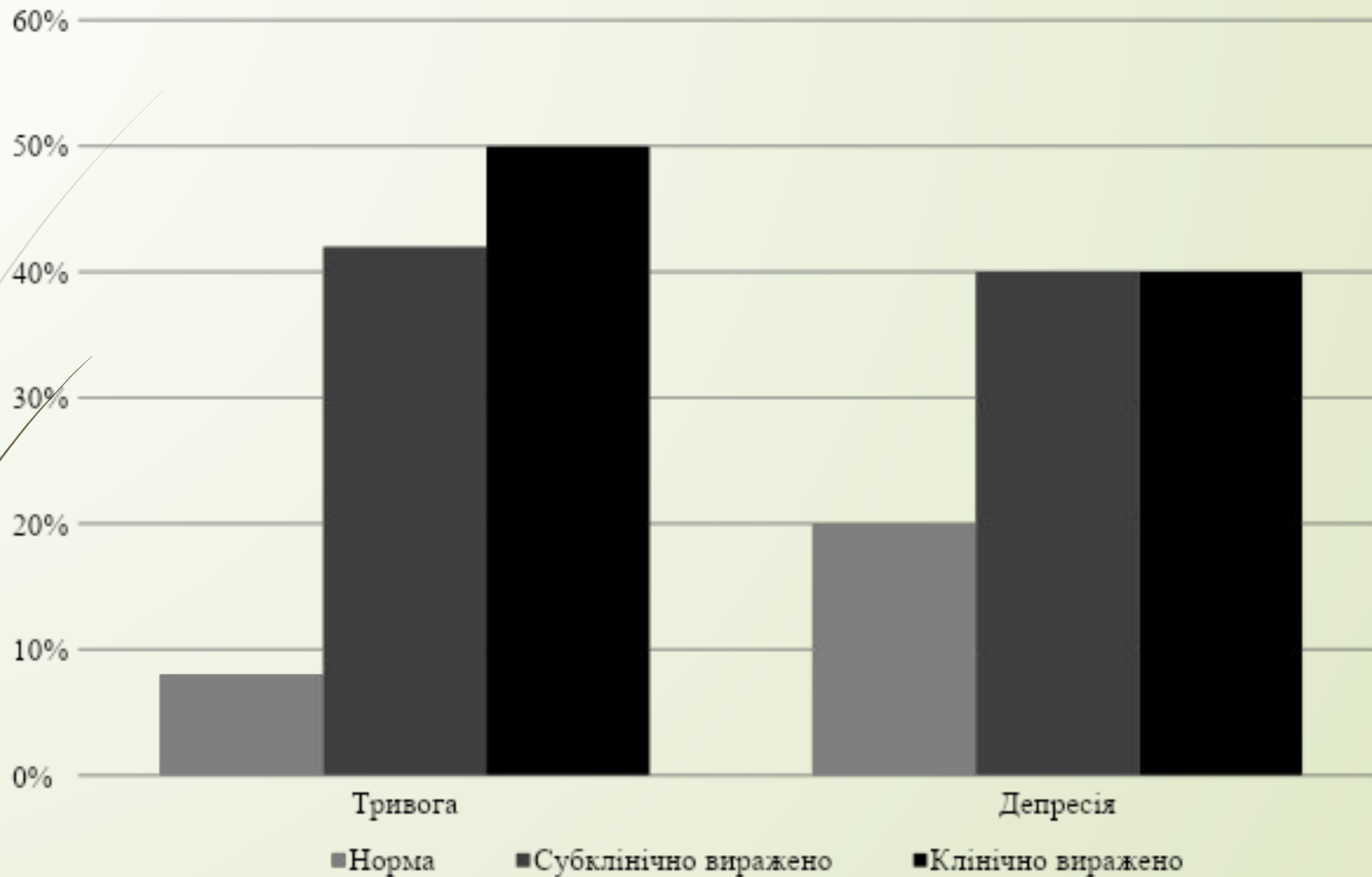
Діаграма міссісіпської шкали для оцінки посттравматичних реакцій (військовий варіант)

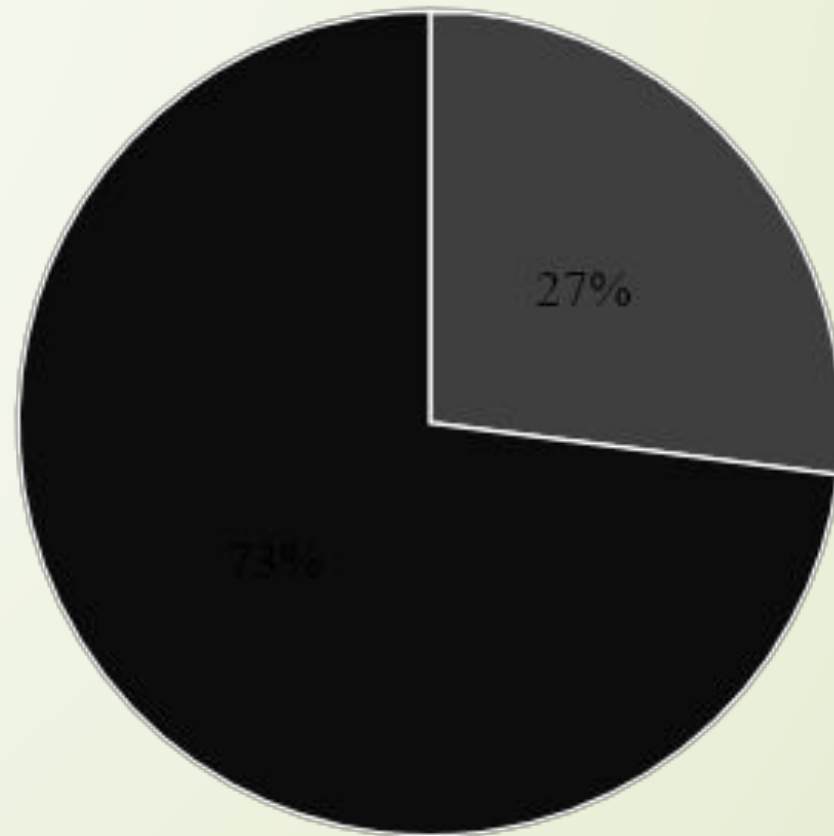
«Опитувальник травматичного стресу» І.О. Котєнєва

Госпітальна шкала тривожності та депресії (HADS)

«Визначення стресостійкості та соціальної адаптації» Т. Холмса і Р.Раге

■ Високий р-нь

■ Пороговий р-нь

■ Низький р-нь

Висновки:

На основі проведеного констатувального експерименту ми прийшли до висновку про високу потребу у ветеранів, що мають прояви ПТСР необхідності відновлення їх внутрішніх та зовнішніх ресурсів.

Корекційна програма «Технології відновлення внутрішніх і зовнішніх ресурсів у ветеранів, що мають прояви ПТСР»

Етап	Мета	Ціль	Техніки та форми допомоги
Мотиваційний (1 зустріч)	Створення безпечного простору для адаптації та стабілізації. Формування терапевтичних відносин і мотивації на роботу	Негативні установки щодо співпраці з психологом	Емпатичне інтерв'ю
Інформаційної підтримки (1 зустріч)	Підвищення обізнаності ветеранів щодо впливу екстремального стресу на розвиток постстресової психологічної дезадаптації та її впливу на функціонування ветерана і його близьких	Відсутність інформації стосовно впливу психотравматичного досвіду на стан психічного здоров'я, соціального і сімейного функціонування	Елементи психоосвіти (психоедукація) – нормалізація психотравматичної симптоматики
Психотерапевтичний (8 зустрічей)	Редукція психопатологічної симптоматики, нівеляція напруженості	Психічна і поведінкова постстресова дезадаптація	Інтегративна модель (травмофокусована КПТ, групова ПТ, АТ, психодраматичні техніки, м'язова релаксація Біосугестія)
Завершальний (1 зустріч)	Інтеграція досвіду. Підтримка і збереження позитивних змін	Нові навички адекватного функціонування	Групова ПТ, ПД

Порівняння різниці результатів отриманих до і після тренінгової програми у експериментальній та контрольній групах

Методика	Характеристика	Різниця у результатах до і після тренінгу експериментальної групи	Різниця у результатах до і після тренінгу контрольної групи
«Міссісіпська шкала для оцінки посттравматичних реакцій»	Тривожність	50% (знизився)	4% (знизився)
	Соматизація	45% (знизився)	Не змінився
	Ворожість	32% (знизився)	5% (збільшився)
«Опитувальник травматичного стресу» І.О. Котеньова	Дистрес і дезадаптація	27% (знизився)	Не змінився
	Уникнення	43% (знизився)	Не змінився
	Переживання події травми	24% (знизився)	5% (знизився)
«Визначення стресостійкості та соціальної адаптації» Т.Холмса і Р.Раге	Здатність опиратися стресу	44% (підвищився)	Не змінився

Результат:

Процес психологічної реабілітації, що має в основі інтеграційний психотерапевтичний підхід до роботи з особами із ПТСР, дозволив здійснити корекційний та психотерапевтичний вплив на ветеранів з подальшим відновленням їх внутрішніх та зовнішніх ресурсів.

Мету досягнуто. Гіпотезу підтверджено.

Значущість і перспективи подальших досліджень

Результати, отримані в нашому дослідженні, не вичерпують всіх аспектів досліджуваної проблеми.

Подальші перспективи дослідження ми бачимо в поглибленому вивченні наслідків посттравматичного стресового розладу у осіб, які проживають у зонах бойових дій, але не є військовослужбовцями.

Презентацію та доповідь завершено

Дякую за увагу!

